

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ ഷോഡശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷോഡശഃ സർഗഃ ॥

നന്ദീശ്വരസ്യ രാവണം പ്രതി ശാപഃ, ഭഗവതാ ശങ്കരേണ
രാവണസ്യ മാനഭംഗസ്തതസ്തസ്യ ഖഡ്ഗപ്രാപ്തിശ്ച

സ ജിത്വാ ധനദം രാമ
ഭ്രാതരം രാക്ഷസാധിപഃ |
മഹാസേനപ്രസൂതിം തദ്
യയൗ ശരവണം മഹത് ॥ 7.16.1 ॥

അമാപശ്യദ് ദശഗ്രീവോ
രൗക്മം ശരവണം മഹത് |
ഗഭസ്തിജാലസംവീതം
ദ്വിതീയമിവ ഭാസകരം ॥ 7.16.2 ॥

സ പർവതം സമാരുഹ്യ
കഞ്ചിദ് രമ്യവനാന്തരം |
പ്രേക്ഷതേ പുഷ്പകം തത്ര
രാമ വിഷ്ടംഭിതം തദാ ॥ 7.16.3 ॥

വിഷ്ടബ്ധം കിമിദം കസ്മാ -
ന്നാഗമത് കാമഗം കൃതം |

അചിന്തയദ് രാക്ഷസേന്ദ്രഃ

സചിവൈസ്തൈഃ സമാവൃതഃ || 7.16.4 ||

കിന്നിമിത്തമിച്ഛയാ മേ

നേദം ഗച്ഛതി പുഷ്പകം |

പർവതസ്യാപരിഷ്ഠസ്യ

കർമേദം കന്യചിദ് ഭവേത് || 7.16.5 ||

തതോബ്രവീത് തദാ രാമ

മാരീചോ ബുദ്ധികോവിദഃ |

നേദം നിഷ്കാരണം രാജൻ

പുഷ്പകം യന്ന ഗച്ഛതി || 7.16.6 ||

അഥവാ പുഷ്പകമിദം

ധനദാന്നാൻയവാഹനം |

അതോ നിസ്സ്പന്ദമഭവദ്

ധനാധ്യക്ഷവിനാകൃതം || 7.16.7 ||

ഇതി വാക്യാന്തരേ തസ്യ

കരാലഃ കൃഷ്ണപിംഗലഃ |

വാരണോ വികടോ മുണ്ഡീ

നന്ദീ ഹ്രസ്വഭുജോ ബലീ || 7.16.8 ||

തതഃ പാർശ്വമുപാഗമ്യ

ഭവന്യാനുചരോബ്രവീത് |

നന്ദീശ്വരോ വചശ്ചേദം

രാക്ഷസേന്ദ്രമശങ്കിതഃ || 7.16.9 ||

നിവർത്തസ്വ ദശഗ്രീവ

ശൈലേ ക്രീഡതി ശങ്കരഃ |

സുപർണനാഗയക്ഷാണാം

ദേവഗന്ധർവരക്ഷസാം || 7.16.10 ||

സർവേഷാമേവ ഭൂതാനാ -

മഗദ്യഃ പർവതഃ കൃതഃ |

ഇതി നന്ദിവചഃ ശ്രുത്വാ

ക്രോധാത് കമ്പിതകുണ്ഡലഃ || 7.16.11 ||

രോഷാത് തു താമ്രനയനഃ

പുഷ്പകാദവരുഹ്യ സഃ |

കോഽയം ശങ്കര ഇത്യുക്തവാ

ശൈലമൂലമുപാഗതഃ || 7.16.12 ||

സോഽപശ്യന്നന്ദിനം തത്ര

ദേവസ്യാദൂരതഃ സ്ഥിതം |

ദീപ്തം ശൂലമവഷ്ടഭ്യ

ദ്വിതീയമിവ ശങ്കരം || 7.16.13 ||

തം ദൃഷ്ട്വാ വാനരമുഖ -

മവജ്ഞായ സ രാക്ഷസഃ |

പ്രഹാസം മുമുച്ഛേ തത്ര

സതോയ ഇവ തോയദഃ || 7.16.14 ||

തം ക്രുദ്ധോ ഭഗവാൻ നന്ദീ

ശങ്കരസ്യാപരാ തനുഃ |

അബ്രവീത് തത്ര തദ് രക്ഷോ

ദശാനനമുപസ്ഥിതം || 7.16.15 ||

യസ്മാദ് വാനരരൂപം മാ -

മവജ്ഞായ ദശാനന |

അശനീപാതസങ്കാശ -

മപഹാസം പ്രമുക്തവാൻ || 7.16.16 ||

തസ്മാൻമദ്വീര്യസംയുക്താ

മദ്രൂപസമതേജസഃ |

ഉത്പത്ത്യന്തി വധാർഥം ഹി

കുലസ്യ തവ വാനരാഃ || 7.16.17 ||

നഖദംഷ്ട്രായുധാഃ ക്രൂരാ

മനഃസമ്പാതരംഹസഃ |

യുദ്ധോൻമത്താ ബലോദ്രിക്താഃ

ശൈലാ ഇവ വിസർപിണഃ || 7.16.18 ||

തേ തവ പ്രബലം ദർപ -

മുതേസധം ച പൃഥഗ്വിധം |

വ്യപനേഷ്യന്തി സംഭൂയ

സഹാമാത്യസുതസ്യ ച || 7.16.19 ||

കിം ത്വിദാനീം മയാ ശക്യം

ഹന്തും ത്വാം ഹേ നിശാചര |

ന ഹന്തവ്യോ ഹതസ്ത്വം ഹി

പൂർവമേവ സ്വകർമഭിഃ || 7.16.20 ||

ഇത്യുദീരിതവാക്യേ തു

ദേവേ തസ്മിൻ മഹാത്മനി |

ദേവദുന്ദുഭയോ നേദുഃ

പുഷ്പവൃഷ്ടിശ്ച ഖാച്യുതാ || 7.16.21 ||

അചിന്തയിത്വാ സ തദാ

നന്ദിവാക്യം മഹാബലഃ |

പർവതം തു സമാസാദ്യ
വാക്യമാഹ ദശാനനഃ || 7.16.22 ||

പുഷ്പകന്യ ഗതിശ്ചരിന്നാ
യത്കൃതേ മമ ഗച്ഛതഃ |
തമിമം ശൈലമുന്മൂലം
കരോമി തവ ഗോപതേ || 7.16.23 ||

കേന പ്രഭാവേണ ഭവോ
നിത്യം ക്രീഡതി രാജവത് |
വിജ്ഞാതവ്യം ന ജാനീതേ
ഭയസ്ഥാനമുപസ്ഥിതം || 7.16.24 ||

ഏവമുക്ത്വാ തതോ രാമ
ഭുജാൻ വിക്ഷിപ്യ പർവതേ |
തോലയാമാസ തം ശീഘ്രം
സ ശൈലഃ സമകമ്പത || 7.16.25 ||

ചാലനാത് പർവതസ്യൈവ
ഗണാ ദേവസ്യ കമ്പിതാഃ |
ചചാല പാർവതീ ചാപി
തദാശ്ലിഷ്ടാ മഹേശ്വരം || 7.16.26 ||

തതോ രാമ മഹാദേവോ
ദേവാനാം പ്രവരോ ഹരഃ |
പാദാംഗുഷ്ഠേന തം ശൈലം
പീഡയാമാസ ലീലയാ || 7.16.27 ||

പീഡിതാസ്തു തതസ്തസ്യ
ശൈലസ്തംഭോപമാ ഭുജാഃ |

വിസ്ഥിതാശ്ചാഭവംസ്തത്ര

സചിവാസ്തസ്യ രക്ഷസഃ || 7.16.28 ||

രക്ഷസാ തേന രോഷാച്ച

ഭുജാനാം പീഡനാത് തഥാ |

മുക്തോ വിരാവഃ സഹസാ

ത്രൈലോക്യം യേന കമ്പിതം || 7.16.29 ||

മേനിരേ വജ്രനിഷ്പേഷം

തസ്യാമാത്യാ യുഗക്ഷയേ |

തദാ വർത്തസു ചലിതാ

ദേവാ ഇന്ദ്രപുരോഗമാഃ || 7.16.30 ||

സമുദ്രാശ്ചാപി സങ്ക്ഷുബ്ധാ -

ശ്ചലിതാശ്ചാപി പർവതാഃ |

യക്ഷാ വിദ്യാധരാഃ സിദ്ധാഃ

കിമേതദിതി ചാബ്രുവൻ || 7.16.31 ||

തോഷയസ്വ മഹാദേവം

നീലകന്ദമുമാപതിം |

തമ്യതേ ശരണം നാൻയം

പശ്യാമോക്തേ ദശാനന || 7.16.32 ||

സ്തുതിഭിഃ പ്രണതോ ഭൂത്വാ

തഥേവ ശരണം വ്രജ |

കൃപാലുഃ ശങ്കരസ്തുഷ്ടഃ

പ്രസാദം തേ വിധാസ്യതി || 7.16.33 ||

ഏവമുക്തസ്തദാമാത്യേ -

സ്തുഷ്ടാവ വൃഷഭധ്വജം |

സാമഭിർവിവിധൈഃ സ്തോത്രൈഃ
 പ്രണമ്യ സ ദശാനനഃ |
 സംവത്സരസഹസ്രം തു
 രുദതോ രക്ഷസോ ഗതം || 7.16.34 ||

തതഃ പ്രീതോ മഹാദേവഃ
 ശൈലാഗ്രേ വിഷ്ഠിതഃ പ്രഭുഃ |
 മുക്ത്വാ ചാസ്യ ഭുജാൻ രാമ
 പ്രാഹ വാക്യം ദശാനനം || 7.16.35 ||

പ്രീതോഽസ്മി തവ വീരസ്യ
 ശൗരീർയാച ദശാനന |
 ശൈലാക്രാന്തേന യോ മുക്ത -
 സ്ത്വയാ രാവഃ സുദാരുണഃ || 7.16.36 ||

യസ്മാൽലോകത്രയം ചൈതദ്
 രാവിതം ഭയമാഗതം |
 തസ്മാത് ത്വം രാവണോ നാമ
 നാമ്നാ രാജൻ ഭവിഷ്യസി || 7.16.37 ||

ദേവതാ മാനുഷാ യക്ഷാ
 യേ ചാൻയേ ജഗതീതലേ |
 ഏവം ത്വാമഭിധാസ്യന്തി
 രാവണം ലോകരാവണം || 7.16.38 ||

ഗച്ഛ പൗലസ്ത്യ വിസ്രബ്ധം
 പഥാ യേന ത്വമിച്ഛസി |
 മയാ ചൈവാഭ്യനുജ്ഞാതോ
 രാക്ഷസാധിപ ഗമ്യതാം || 7.16.39 ||

ഏവമുക്തസ്തു ലങ്കേശഃ
 ശംഭുനാ സ്വയമബ്രവീത് |
 പ്രീതോ യദി മഹാദേവ
 വരം മേ ദേഹി യാചതഃ || 7.16.40 ||

അവധ്യത്വം മയാ പ്രാപ്തം
 ദേവഗന്ധർവദാനവൈഃ |
 രാക്ഷസൈർഗുഹ്യകൈർനാഗൈ -
 ര്യേ ചാൻയേ ബലവത്തരാഃ || 7.16.41 ||

മാനുഷാൻ ന ഗണേ ദേവ
 സ്വൽപാസ്തേ മമ സമ്മതാഃ |
 ദീർഘമായുശ്ച മേ പ്രാപ്തം
 ബ്രഹ്മണസ്ത്രിപുരാന്തക || 7.16.42 ||

വാംഛരിതം ചായുഷഃ ശേഷം
 ശസ്ത്രം ത്വം ച പ്രയച്ഛ മേ |
 ഏവമുക്തസ്തതസ്തേന
 രാവണേന സ ശങ്കരഃ || 7.16.43 ||

ദദൗ ഖഡ്ഗം മഹാദീപ്തം
 ചന്ദ്രഹാസമിതി ശ്രുതം |
 ആയുഷശ്ചാവശേഷം ച
 ദദൗ ഭൂതപതിസ്തദാ || 7.16.44 ||

ദത്തോവാച തതഃ ശംഭു -
 ര്നാവജ്ഞേയമിദം ത്വയാ |
 അവജ്ഞാതം യദി ഹി തേ
 മാമേവൈഷ്യത്യസംശയഃ || 7.16.45 ||

ഏവം മഹേശ്വരേണൈവ
 കൃതനാമാ സ രാവണം |
 അഭിവാദ്യ മഹാദേവ -
 മാരുരോഹാഥ പുഷ്പകം || 7.16.46 ||

തതോ മഹീതലം രാമ
 പര്യക്രാമത രാവണം |
 ക്ഷത്രിയാൻ സുമഹാവീരയാൻ
 ബാധമാനസ്തതസ്തതഃ || 7.16.47 ||

കേചിത് തേജസ്വിനഃ ശൂരാഃ
 ക്ഷത്രിയാ യുദ്ധദുർമദാഃ |
 തച്ഛാസനമകുർവന്തോ
 വിനേശുഃ സപരിച്ഛദാഃ || 7.16.48 ||

അപരേ ദുർജയം രക്ഷോ
 ജാനന്തഃ പ്രാജ്ഞസമ്മതാഃ |
 ജിതാഃ സ്ഥ ഇത്യഭാഷന്ത
 രാക്ഷസം ബലദർപിതം || 7.16.49 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷോഡശഃ സർഗഃ ||